

Bruxelles, 17. ožujka 2021.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmet:
2018/0254(COD)

6748/1/20
REV 1 ADD 1

POLMIL 24
COMPET 113
RECH 96
CFSP/PESC 229
CSDP/PSDC 141
COPS 80
EUMC 41
ECOFIN 180
IND 31
MI 70
EMPL 120
EDUC 95
CADREFIN 31
CODEC 175
PARLNAT 151

OBRAZLOŽENJE VIJEĆA

Predmet: Stajalište Vijeća u prvom čitanju s ciljem donošenja UREDBE
EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uspostavi Europskog fonda za
obranu i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2018/1092
– obrazloženje Vijeća
– donijelo Vijeće 16. ožujka 2021.

I. UVOD

1. Komisija je 13. lipnja 2018. predstavila Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Europskog fonda za obranu¹ („Fond”).
2. Vijeće je na sastanku 19. studenoga 2018. donijelo djelomičan opći pristup² o navedenom prijedlogu, pri čemu su sve odredbe s utjecajem na proračunska pitanja ostavljene u zagradama jer zahtijevaju dovršetak pregovora o višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021. – 2027. kako bi Vijeće moglo utvrditi svoje stajalište. Odredbe u vezi s trećim zemljama koje se trebaju smatrati pridruženim zemljama u okviru Fonda (članak 5.) također su stavljene u zagradu i ostavljene izvan područja primjene pregovaračkog mandata Vijeća.
3. Europski parlament glasovao je o svojem izvješću na razini Odbora 21. studenoga 2018.³ Izvješće je 12. prosinca 2018. usvojeno na plenarnoj sjednici te je time dan mandat za početak pregovora s Vijećem.
4. Europski gospodarski i socijalni odbor donio je svoje mišljenje⁴ 12. prosinca 2018.
5. Nakon trijaloga održanih 16. siječnja i 5. veljače 2019. Europski parlament i Vijeće postigli su 19. veljače 2019. sveobuhvatno zajedničko razumijevanje o prijedlogu, isključujući odredbe u zagradama navedene u točki 2.
6. Odbor stalnih predstavnika 27. veljače 2019. primio je na znanje izvješće o napretku koje uključuje zajedničko razumijevanje⁵ i na taj način potvrdio da će se pregovori s Europskim parlamentom nastaviti nakon što Vijeće dobije mandat za sve elemente prijedloga.
7. Europski parlament 18. travnja 2019. na temelju zajedničkog razumijevanja donio je stajalište u prvom čitanju⁶.

¹ Dok. 10084/18 + ADD 1.

² Dok. 14094/1/18 REV 1.

³ P8_TA(2018)0516, nadležni odbor: Odbor za industriju, istraživanje i energetiku (ITRE), izvijestitelj: Zdzisław Krasnodębski, suizvijestitelj: David McAllister (AFET).

⁴ CCM/162-EESC-2018.

⁵ Dok. 6733/1/19 REV 1.

⁶ EP-PE_TC1-COD(2018)0254.

8. Europsko vijeće u svojim je zaključcima od 21. srpnja 2020.⁷ pružilo horizontalne smjernice u vezi sa svim pitanjima koja imaju utjecaj na proračun. S obzirom na to Odbor stalnih predstavnika 30. rujna 2020. ovlastio je⁸ predsjedništvo da nastavi pregovore s Europskim parlamentom s ciljem postizanja dogovora o cijelom tekstu.
9. Nakon trijaloga održanog 30. studenoga 2020. Europski parlament i Vijeće, uz pomoć Europske komisije, postigli su 14. prosinca 2020. privremeni politički dogovor o konačnom kompromisnom tekstu. Taj je dogovor 18. prosinca 2020.⁹ potvrdio Odbor stalnih predstavnika, a Odbor za industriju, istraživanje i energetiku (ITRE) Europskog parlamenta 14. siječnja 2021.
10. Predsjednik Odbora ITRE 21. siječnja poslao je pismo predsjedniku Odbora stalnih predstavnika u kojem navodi da će, ako Vijeće Europskom parlamentu formalno proslijedi svoje stajalište dogovoreno tijekom trijaloga, plenarnom sazivu Parlamenta preporučiti da u drugom čitanju prihvati stajalište Vijeća u prvom čitanju bez amandmana, podložno njegovoj pravno-jezičnoj provjeri.

II. CILJ

11. Opći je cilj Fonda poticati konkurentnost, učinkovitost i inovacijske kapacitete europske obrambene tehnološke i industrijske baze (EDTIB) podupiranjem kolaborativnih djelovanja i prekogranične suradnje pravnih subjekata iz cijele Unije, kao i jačanjem i poboljšanjem agilnosti lanca opskrbe i lanca vrijednosti u obrambenom sektoru, širenjem prekogranične suradnje među pravnim subjektima i poticanjem boljeg iskorištavanja industrijskog potencijala inovacija, istraživanja i tehnološkog razvoja.

⁷ Dok. 00010/20.

⁸ Dok. 11394/20.

⁹ Dok. 14285/20.

III. ANALIZA STAJALIŠTA VIJEĆA U PRVOM ČITANJU

Opće napomene

12. Vijeće i Europski parlament vodili su pregovore s ciljem postizanja ranog dogovora u drugom čitanju na temelju stajališta Vijeća u prvom čitanju koje je Europski parlament mogao prihvatiti kao takvo. Tekst stajališta Vijeća u prvom čitanju u potpunosti odražava kompromis postignut između suzakonodavaca.
13. *Prihvatljivi subjekti*: Vijeće se slaže sa stajalištem Europskog parlamenta u prvom čitanju u pogledu odredaba o prihvatljivim subjektima, utemeljenima na prvotnom prijedlogu Europske komisije.
14. *Prihvatljiva djelovanja*: Vijeće podupire stajalište Europskog parlamenta u prvom čitanju o prihvatljivim djelovanjima i slaže se da bi najmanje 4 %, a najviše 8 % financijske omotnice trebalo izdvojiti za pozive na podnošenje prijedloga ili dodjelu financijskih sredstava kojima se podupiru disruptivne obrambene tehnologije, što predstavlja povećanje u odnosu na gornju granicu od 5 % koju je prvotno predložila Europska komisija.
15. *Etika*: Vijeće podupire stajalište Europskog parlamenta u prvom čitanju da djelovanja za razvoj proizvoda i tehnologija čiji su uporaba, razvoj ili proizvodnja zabranjeni primjenjivim međunarodnim pravom nisu prihvatljiva za potporu iz Fonda. Nadalje, Vijeće se slaže sa stajalištem Europskog parlamenta u prvom čitanju u pogledu neprihvatljivosti djelovanja usmjerenih na razvoj smrtonosnog autonomnog oružja, koje ide izvan okvira prvotnog prijedloga Europske komisije.
16. *Upravljanje*: Vijeće podupire stajalište Europskog parlamenta u prvom čitanju da bi Europskoj komisiji trebalo dodijeliti provedbene ovlasti u vezi s donošenjem programâ rada i dodjelom financijskih sredstava za odabrana istraživačka i razvojna djelovanja. Za donošenje takvih provedbenih akata primjenjivat će se postupak ispitivanja, pri čemu je moguće da se nacrt provedbenog akta ne donese ako Odbor za program nije dao mišljenje. Fond će se provoditi u okviru izravnog upravljanja, ali u opravdanim slučajevima tijela iz članka 62. stavka 1. točke (c) Financijske uredbe mogu, odstupajući od toga, provoditi posebna djelovanja u okviru neizravnog upravljanja. Međutim, tim odstupanjem neće se obuhvatiti postupak odabira i dodjele.

17. *Usklađenost:* Vijeće podupire stajalište Europskog parlamenta u prvom čitanju kojim se, u skladu s prvotnim prijedlogom Europske komisije, predviđa povećanje stope financiranja za dodatnih deset postotnih bodova za djelovanja razvijena u kontekstu stalne strukturirane suradnje (PESCO).

Posebna opažanja

18. Tijekom zadnjeg trijalog održanog 14. prosinca 2020. suzakonodavci su uspjeli postići kompromis o pitanjima navedenima u nastavku.
19. *Trajanje:* Suzakonodavci su suglasni u pogledu trajanja Fonda. Člankom 1. uspostavlja se Fond za razdoblje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2027. u skladu s trajanjem višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027.
20. *Financijska omotnica:* U skladu s okvirnim programom Obzor Europa, suzakonodavci su usto postigli dogovor o ukupnoj financijskoj omotnici za Fond u iznosu od 7 953 000 000 EUR u tekućim cijenama. Raspodjela te ukupne financijske omotnice na istraživačka i razvojna djelovanja i dalje je razmjerna onoj iz prvotnog prijedloga Europske komisije.

Stajalište Vijeća u prvom čitanju ne uključuje „klauzulu o primanju”, kojom bi se državama članicama omogućilo da zatraže prijenos u Fond sredstava koja su im dodijeljena u okviru podijeljenog upravljanja, ako je to moguće u njihovu korist. Odgovarajući na etičke i praktične bojazni koje su izrazili Europski parlament odnosno Europska komisija, Vijeće se složilo da neće uključiti takvu klauzulu.

Stajalište Vijeća u prvom čitanju odražava cilj od 30 % višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027. za uključivanje rashoda u vezi s klimatskim promjenama u sve programe EU-a. Sadržava i odredbu o uključivanju djelovanja u području bioraznolikosti.

21. *Sudjelovanje trećih zemalja:* Vijeće i Europski parlament složili su se s prvotnim prijedlogom Europske komisije o „pridruženim zemljama”. Člankom 5. stajališta Vijeća u prvom čitanju Fond se otvara za sudjelovanje članicama Europskog udruženja za slobodnu trgovinu (EFTA) koje su članice Europskoga gospodarskog prostora (EGP) u skladu s uvjetima utvrđenima u Sporazumu o EGP-u.

IV. ZAKLJUČAK

22. Stajalište Vijeća u prvom čitanju o Uredbi Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Europskog fonda za obranu u potpunosti odražava kompromis postignut tijekom pregovora između predstavnika Vijeća i Europskog parlamenta, uz pomoć Komisije.
23. U skladu s navedenim Odbor stalnih predstavnika poziva se da predloži Vijeću da:
- potvrdi ovo obrazloženje stajališta Vijeća u prvom čitanju i
 - proslijedi ovu izjavu Europskom parlamentu.
24. Nakon što Europski parlament donese svoje stajalište u drugom čitanju i odobri stajalište Vijeća bez amandmana, Uredba Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Europskog fonda za obranu stupit će na snagu na dan objave u *Službenom listu EU-a*.
-